

Čiurlionio keliais – į bendruomenę: Italijos lietuviai spalį rinksis Turine

Spalio 10–12 dienomis Turine vyks tradicinis Italijos lietuvių bendruomenės suvažiavimas. Šių metų organizatoriai – Pjemonto lietuvių bendruomenė – kviečia bendruomenę vienytis per meną: renginio tema – „M. K. Čiurlionio keliais: muzika, dailė, šokis“.

Gabija Vaitkevičiūtė, Aurelija Orlova | ITLIETUVIAI.IT

Suvažiavime bus siekiama suburti Italijos lietuvių šeimas, kurti bendras veiklas lietuviškumui išsaugoti ir lietuvybės Italijoje skleidimui bei supažindinti bendruomenę su grįžimo į Lietuvą galimybėmis.

„Manau, kad bendruomenė yra tokia stipri, koks yra silpniausias jos narys. Kiekvienas stiprindamas savo vidinę būseną, stiprins ir visą bendruomenė. Tai yra vienas iš suvažiavimo tikslų“, – teigia Pjemonto lietuvių bendruomenės pirmininkė Aurelija Orlova.

Vidinė stiprybė kuria bendrystę

Pjemonto lietuvių bendruomenės pirmininkė Aurelija Orlova | E. Blažio / LRT nuotr.

„Per visus pirmininkavimo metus galvoje vystėsi idėja, kad užsienyje nuolat bandome pritapti. Manau, mūsų bendruomenės nariams svarbu nuolat puoselėti vidinę stiprybę ir gerą energiją, kuria pasikrausime per dainavimą, šokius, dailę. Būtent šios veiklos suteiks mums stiprybės ir įkvėpimo “, – sako A. Orlova.

Nors į Italijos lietuvių suvažiavimus ji vyksta nuo pat pirmojo, ilgai nesiryžo pati imtis organizavimo – norėjosi sulaukti aiškesnės krypties, kas bendruomenei būtų prasmingiausia, kad tema nebūtų tik formali. Kai gimė mintis suvažiavimą skirti pačios bendruomenės stiprinimui per kiekvieno saviraišką, vidinę stiprybę ir kūrybiškąsias veiklas, Pjemonto bendruomenė nedvejodama pradėjo ruoštis.

Renginio programoje ypatingas dėmesys skiriamas asmeniniam augimui ir kūrybiškam savęs pažinimui. Energetic Reprogramming Method autorė Aurelija Aspen kvies į užsiėmimus „Kaip atsiskleisti?“, kuriuose dalyviai bus skatinami geriau pažinti save, atpažinti vidinius resursus ir atrasti drąsos asmeniniam tobulėjimui. Tai – galimybė sustiprinti savo vidinę būseną ir kartu prisidėti prie visos bendruomenės stiprėjimo.

Netrūks įtraukių veiklų

Šių metų suvažiavime bus gausu interaktyvių kūrybinių, įsiklausymo į save ir kitus ir pažintinių veiklų.

„Siekiu, kad kiekviena programos dalis būtų įtrauki. Norėčiau, kad bendruomenės nariai aktyviai įsitrauktų į jos veiklą. Tik stebėdami to nepadarysime. Pernai viena iš suvažiavimo temų buvo sportas, tad buvo labai smagu įsitraukti į aktyvias veiklas. Šiais metais taip pat kiekvienoje dalyje ne tik klausysimės, bet ir veiksime“, – teigia A. Orlova.

2024 m. suvažiavimo akimirkos | Organizatorių nuotr.

Suvažiavime bus gausu vaikams skirtų edukacijų: nuo muzikinio interaktyvaus spektaklio apie M. K. Čiurlionio gyvenimą, susitikimų su rašytojais iki tautinių juostų rišimo su liaudies šokių kolektyvų nariais.

„Kai veiklos nėra pritaikytos visai šeimai, mažėja tikimybė, kad bendruomenės nariai jose dalyvaus. Todėl mūsų bendruomenėje Pjemonte visi renginiai orientuoti į šeimą. Šių metų suvažiavime lietuviai suaugusieji dalyvaus savęs ir kitų pažinimo bei stiprinimo veiklose, o jų vaikai – kūrybinėse užduotyse kartu su kitataučiais tėveliais, kurie tokiu būdu galės artimiau susipažinti su lietuvių kultūra“, – pabrėžia A. Orlova.

Bendruomenės narius sujungs muzika

Pirmasis suvažiavimo vakaras prasidės penktadienį, spalio 10 d., Turine. Dalyviai bus kviečiami artimiau susipažinti su Italijoje veikiančiomis lietuvių organizacijomis bei jų veikla. Prisistatys Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, Italijos lietuvių krašto ir jos regioninės bendruomenės, naujai įkurtą Lituanistinio švietimo taryba bei lituanistinės mokyklos, naujienų portalas *ITLIETUVIAI.IT* ir

Italijos lietuvių profesionalų klubas.

Sopranas Renata Varnagirytė ir pianistė Ugnė Barysaitė | Asmeninio archyvo nuotr.

Vakaro kulminacija – koncertas, kuriame pasirodys sopranas Renata Varnagirytė ir pianistė Ugnė Barysaitė. Koncerto programoje skambės užsienio ir lietuvių kompozitorių kūriniai. Repertuare – žymiausios operų ir miuziklų arijos, lietuvių sakralinė muzika, klasika tapę kūriniai bei fortepijoninė muzika.

Šis duetas ne tik atskleidžia muzikos grožį, bet ir paliečia šiandienos aktualijas, siekia puoselėti mūsų kultūrai būdingas tradicijas bei vertybes. Koncerte skambės gerai žinomos lietuviškos melodijos, artimos kiekvienam klausytojui. Taip pat koncerte skambės M. K. Čiurlionio kūryba skirta paminėti 150-ąsias kompozitoriaus gimimo metines.

Muzikos garsai užburs ir šeštadienį – U. Barysaitė skatins pažinti save ir bendruomenę: vyks aktyvios muzikos terapijos metodais paremtas užsiėmimas, kurio metu dalyvių grupė per praktinį muzikinės veiklos patyrimą laisvins asmeninį kūrybiškumą, skatins bendruomeniškumą, pilietiškumą, patriotiškumą ir lietuvybę.

„Muzika geba keisti smegenų aktyvumą, struktūrą, skatinami smegenų plastiškumo procesai, taip pat sužadinama motyvacija“, – apibūdinama užsiėmimo aprašyme.

Pažintinė ekskursija po Turiną

Suvažiavimo metu dalyviai leisis į pažintinę ekskursiją po elegantišką Pjemonto sostinę Turiną, garsėjančią karališka istorija, barokine architektūra ir kavinių tradicijomis. Įdomus faktas – Turinas buvo pirmoji suvienytos Italijos sostinė: 1861 m. kovo 17 d. čia buvo paskelbta Italijos karalystė, o sostinės statusą miestas išlaikė iki 1865 m., kai jis buvo perduotas Florencijai.

Pirmoji Italijos sostinė Turinas | Unsplash nuotr.

Miesto legenda skelbia, kad karalius Vittorio Amedeo II di Savoia taip mėgo vaikščioti po Turiną, jog pageidavo iš savo rūmų iki katedros ar medžioklės dvarų nueiti nesušlapęs net per lietų. Taip XVII amžiuje gimė Turino portikai – vientisa 18 kilometrų ilgio dengtų arkadų sistema, iki šiol laikoma viena ilgiausių Europoje. Vietiniai mėgsta juokauti, kad šie portikai – tarsi „karaliaus pasivaikščiojimai be skėčio“.

Ekskursijos metu dalyviai pasigrožės karališkaisiais rūmais, jaukiomis senamiesčio gatvelėmis ir aikštėmis, pajus turtingą miesto istoriją ir ypatingą kavinių kultūrą, dėl kurios Turinas vadinamas viena stilingiausių Italijos sostinių. Daugiau apie pirmąją Italijos sostinę ir ją supantį Pjemonto regioną skaitykite *ITLIETUVIAI.IT* straipsnyje.

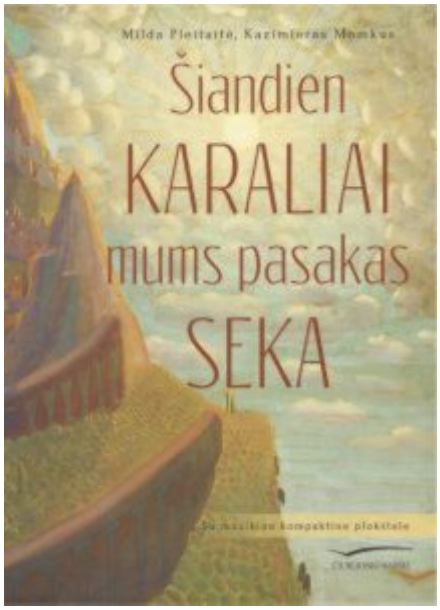
Grįžimo į Lietuvą galimybės

Abi suvažiavimo dienas bus pristatytos grįžimo į Lietuvą bei darbo Lietuvoje galimybės. Dalyviai išgirs aktualią informaciją apie darbo perspektyvas, gyvenimo ir integracijos sąlygas tėvynėje, taip pat gaus praktinių patarimų, kaip tinkamai pasirengti sugrįžimui – nuo pirmųjų žingsnių iki sėkmingo įsikūrimo.

Renginio metu nemokamas konsultacijas teiks iniciatyvos „Gal į Lietuvą“ (Užimtumo tarnyba) ir Konsultacijų centro „Grįžtu.lt“ (Užsienio reikalų ministerija) atstovai. Jie suteiks išsamios informacijos apie įsidarbinimo galimybes, švietimo bei sveikatos paslaugas, mokesčių ir persikėlimo formalumus, taip pat paaiškins, kokius svarbiausius veiksmus galima atlikti nuotoliniu būdu dar gyvenant užsienyje, siekiant užtikrinti sklandų grįžimo procesą.

Įkvėpti Čiurlionio: kūrybos ir šeimos istorijos

Tautinio meno genijumi vadinamo M. K. Čiurlionio kūryba ir asmenybė suvažiavime atgis netikėtu, šiuolaikišku formatu.

Literatūriniu pagrindu sukurtą teatralizuotą renginį pristatys Milda Pleitaitė ir Kazimieras Momkus – jų sukurtos knygos „Šiandien karaliai mums pasakas seka“ ir „Kastukas sugrįžo!“ taps menininko gyvenimo ir kūrybos pasakojimo ašimi.

Gyvai atliekami Čiurlionio kūriniai smuikui ir fortepijonui, animacijos pagalba atgyjantys paveikslai ir poetinės pasakos leidžia į lietuvių profesionaliosios kultūros pradininką pažvelgti šiuolaikiškai ir įkvepiančiai. Po pasirodymo renginio dalyviai bus kviečiami į interaktyvias menines dirbtuves „O kokia tavoji istorija?“, kuriose kiekvienas galės tapti savo lietuviškos ateities vizijos kūrėju.

Į šeimos pasakojimų ir lietuviškos tapatybės gylį kvies Vokietijoje gyvenanti rašytoja Jolita Zykutė. Ji ves užsiėmimą „M. K. Čiurlionio įkvėpti: kuriame, rašome ir skaitome lietuviškai“, kuriame vaikai ir tėvai kartu kurs savo šeimos istorijos knygą, semdamiesi įkvėpimo iš Čiurlionio artimųjų ryšio ir harmonijos. Mažiesiems autorė padovanos savo knygą „Spyglys. Mėlyna dėžutė“, o kūrybinės veiklos padės atrasti gyvą ryšį su lietuviška tapatybe.

Aktyvus vakaras su tautiniais šokiais

Šeštadienio vakarą po spektaklio renginio dalyviai susiburs į mišias, kurias aukos Popiežiškosios lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius kunigas Audrius Arštikaitis. Tai ne tik dvasinis susitelkimas, bet ir svarbi proga bendruomenei kartu pasimelsti, pasidalyti šiluma ir stiprinti vienybės jausmą toli nuo tėvynės.

A. Arštikaitis laiko mišias 2024 m. suvažiavime | Organizatorių nuotr.

„Pamenu, per vieną renginį bendruomenės nariai po mišių paprašė išklausyti

išpažinčių – prie klausyklos nusidriekė gana ilga eilė. Po to tvyrojo labai gera atmosfera,“ – prisimena Pjemonto lietuvių bendruomenės pirmininkė Aurelija Orlova.

Po mišių visus pakvies įtraukianti vakaronė, kurioje skambės autentiškos lietuvių liaudies dainos, suksis tradiciniai rateliai ir klegės bendrystės džiaugsmas.

Šokių kolektyvas „Aukštaičiai“ | Kolektyvo archyvo nuotr.

Vakaronę ves tautinio šokio kolektyvo „Aukštaičiai“ vadovė Rasa Urbonavičienė ir Upytės folkloro ansamblio „Upytės Vešeta“ vadovas Stanislovas Sargautas kartu su šešių narių ansamblio grupe. Jie mokys tradicinių liaudies šokių, ratelių ir žaidimų, kvies dainuoti ekspedicijose surinktas bei pačių ansambliečių užrašytas lietuviškas dainas. Norintieji galės išmokti rišti tautines juostas, tokiu būdu prisiliesti prie senųjų lietuviškų tradicijų.

„Upytės Vešeta“ | Miežiščių kultūros centro nuotr.

Abu kolektyvai aktyviai koncertuoja Lietuvoje ir už jos ribų, dalyvavo tarptautiniuose festivaliuose Egipte, Lenkijoje ir Latvijoje, 2024 m. pasirodė Lietuvių dainų šventės folkloro dienoje, o „Upytės Vešeta“ Lietuvos nacionalinio kultūros centro įvertinta II kategorija už aukštą meninį lygį. Kolektyvai – ir Lietuvos kadrilinių šokių varžytuvių pirmosios vietos laimėtojai.

„Ši vakaronė – puiki proga patirti gyvą lietuviškos muzikos, šokio ir bendrystės dvasią,“ – mano A. Orlova.

Pjemonto skonio kelionė

Paskutinę suvažiavimo dieną dalyvių lauks ypatinga pažintinė edukacija – susitikimas su „Local Vibes“ įkūrėjais, lietuviais Inesa Semionova ir Aidu Semežiu, prieš kelerius metus tapusiais pirmaisiais lietuviais, Italijoje įšventintais į prestižinį Albos baltųjų trumų ir vyno riterių ordiną. Jie pakvies atrasti Pjemonto regiono maisto kultūros paslaptis ir lydės į išvyką po garsiuosius šio krašto gastronominius kelius.

Kelionė prasidės Vercelyje – čia dalyviai susipažins su unikaliomis ryžių laukų tradicijomis, sužinos, kaip šiame regione gimė legendinis risotto, ir dalyvaus

trumpoje ekskursijoje po laukus. Pasakojimą apie risotto istoriją vainikuos degustacija vietos ūkyje.

Baltieji trumai | Unsplash nuotr.

Toliau kelias ves į garsųjį Albos baltųjų trumų festivalį – Fiera Internazionale del Tartufo Bianco d'Alba. Tai tarptautinė kulinarinė šventė, garsinanti brangiausią Pjemonto turtą – baltąjį trumą. Fiera Internazionale del Tartufo Bianco d'Alba jau kelis dešimtmečius vyksta rudenį Albos mieste ir yra tapusi vienu svarbiausių Italijos gastronomijos renginių. Festivalyje veikia pasaulinė baltųjų trumų rinka, kur sertifikuoti trumai pristatomi ir parduodami tiesiai iš medžiotojų rankų. Čia vyksta kulinarinės demonstracijos, vyno ir delikatesų degustacijos, susitikimai su vietos gamintojais ir šefais. Šventę papildo koncertai, tradicinių amatų parodos, o visą atmosferą persmelkia nepakartojamas Albos baltųjų trumų aromatas.

Festivalio šūkis „L'arte di Vivere il Tartufo" – „Trumų gyvenimo menas" pabrėžia, kad ši šventė – ne tik prekybos vieta, bet ir Pjemonto gyvenimo būdo išraiška. Jis atsirado kaip organizatorių siekis parodyti, kad trumas čia suvokiamas ne vien kaip delikatesas, bet ir kaip kultūros, tradicijų bei bendruomeniškumo simbolis, sujungiantis gurmanus, kulinarus ir paprastus smalsuolius į vieną unikalią patirtį.

Svarbus bendruomeniškumas

Nors dalis suvažiavimo veiklų bus skirtos dalyviams pažinti savo vidinį pasaulį, svarbus ir bendruomeniškumas.

„Pirmojo suvažiavimo metu vyko bendruomenės stiprinimo veiklos. Po jo daugeliui kilo idėjų, kaip gerinti bendradarbiavimą – kiekvienas prisidėjo savo mintimis. Todėl, mano manymu, tas suvažiavimas buvo labai sėkmingas ir būtent dėl to ši tradicija jau daugelį metų keliauja iš vieno regiono į kitą. Šįkart kalbėsime ne tik apie tai, kaip bendruomenėje galime vieni kitiems padėti, bet ir apie tai, kaip kiekvienas iš mūsų galime sustiprėti patys“, – ankstesne patirtimi įkvėpta idėja dalijasi A. Orlova.

Pjemonto bendruomenėje susiformavo graži tradicija – kiekvienas narys savaip prisideda prie renginio įgyvendinimo.

„Kai prisidedame prie renginio, dalyvauti jame tampa dar maloniau ir artimiau nei tiesiog būnant svečiu“, – sako A. Orlova.

Išvykti sustiprėjus ir norėti sugrįžti

„Mums, organizatoriams, svarbiausia, kad iš suvažiavimo bendruomenės narys išvažiuotų sustiprėjęs, pajustų vidinę ramybę ir bendrystę su kitais tautiečiais. Tikiuosi, kad iš renginio išvažiavęs žmogus galvos: kaip man buvo gera ir kaip norėčiau ten grįžti“, – viliasi A. Orlova.

Italijos lietuvių suvažiavimai nuo 2017 metų kasmet vyksta vis kitame regione. Pernai metų renginį Italijos kalnuose virš vaizdingųjų Como ir Lecco ežerų organizavo Lombardijos lietuvių bendruomenė.

PROGRAMA

KAS: Italijos lietuvių bendruomenės suvažiavimas

KUR: Le Rosine Polo Artistico e Culturale, Via delle Rosine 11, Torino.

KADA: 2025 m. spalio 10-12 d.

REGISTRACIJA https://forms.gle/uasQbirMXXEBJiQm6

Italijos lietuvių bendruomenės suvažiavimas

„M.K. Čiurlionio keliais: muzika, dailė, šokis“

2025 m. spalio 10–12 d.,
Pjemonto regionas, Turinas, Italija

Bendruomenė – susipažinimas su Italijos lietuvių organizacijomis.
Muzika – aktyviosios muzikos terapijos užsiėmimai.
Dailė ir kūryba – Čiurlionio įkvėptos edukacijos ir dirbtuvės.
Literatūra – kūrybinės dirbtuvės vaikams ir jaunimui.
Asmeninis augimas – užsiėmimai „Kaip atsiskleisti?“.
Amatai – tautinių juostų pynimas.
Šokis ir tradicijos – vakaronė su tautinių šokių kolektyvu.
Skoniai – Pjemonto gastronominė kelionė.
Ateitis – Užimtumo tarnybos iniciatyva „Gal į Lietuvą?“

Išsami informacija ir registracijos anketa – nuskenavus QR kodą.

PROJEKTAS IŠ DALIES FINANSUOJAMAS:

PARTNERIAI IR RĖMĖJAI:

PENKTADIENIS | Spalio 10 d.,
Via delle Rosine 9, Turinas

17:00 Dalyvių registracija
17:30 Atidarymas:
- Lietuvos himnas

Sveikinimai:
- LR Seimo Pasaulio lietuvių apygardos atstovė Dalia Asanavičiūtė
- LR ambasadorė Italijoje Dalia Kreivienė
- Italijos Garbės konsulas Fabrizio Valentini
- Kazickų fondo atstovai

Pristatymai:
- Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikla ir struktūra
- Italijos lietuvių bendruomenė – pirmininkė Elzė Di Meglio
- Regioninės Italijos lietuvių bendruomenės – bendruomenių pirmininkai
- Lituanistinio švietimo taryba ir lituanistinės mokyklos – tarybos pirmininkė Dovilė Varapnickaitė-Sartori, mokyklų vadovai
- ITLIETUVIAI.IT – Italijos lietuvių naujienų portalas, vyr. redaktorė Neringa Budrytė
- Italijos lietuvių profesionalų klubas

19:30 Užimtumo tarnybos iniciatyvos „Gal į Lietuvą?“ pristatymas darbo galimybės Lietuvoje
20:00 Koncertas: Renata Varnagirytė (sopranas) ir Ugnė Barysaitė (fortepijonas)
21:00 Bendruomeninė vakarienė

Išsami informacija ir registracijos anketa – nuskenavus QR kodą.

PROJEKTAS IŠ DALIES FINANSUOJAMAS:

PARTNERIAI IR RĖMĖJAI:

ŠEŠTADIENIS | Spalio 11 d.,
Via delle Rosine 9 ir 11, Turinas

10:00 – 11:30 Pirmasis užsiėmimų ratas
- Aktyviosios muzikos terapijos užsiėmimas su Ugne Barysaite
- „Kaip atsiskleisti?“ su Energetic Reprogramming Method autore Aurelija Aspen
- Užimtumo tarnybos iniciatyvos „Gal į Lietuvą?“ konsultacijos
- Vaikų programa:
  - Tautinių juostų pinimas su Rasa Urbonavičiene, Stanislovu Sargautu ir folkloro ansamblio nariais
  - Kūryba ir skaitymai su Jolita Zykute
  - Žaidimų erdvė

12:00 Pietų pertrauka
13:00 Antrasis užsiėmimų ratas
14:30 Trečiasis užsiėmimų ratas
16:00 Ekskursija po Turiną + užkandžiai vaikams

VAKARO PROGRAMA (Via delle Rosine 9)

17:15 Sveikinimo šokis „Kepurinė“
17:30 Knygos „Karaliai šiandien mums pasakas seka“ pristatymas ir teatralizuotas edukacinis renginys su Milda Pleitaite ir Kazimieru Momkumi
18:30 Šv. Mišios (kun. Audrius Arštikaitis, Popiežiškoji lietuvių Šv. Kazimiero kolegija, Roma)
19:30 Vakaronė + apericena: tautiniai šokiai, žaidimai, pjemontietiška virtuvė ir vynai.
Kolektyvai: „Aukštaičiai“ (vad. R. Urbonavičienė), „Upytės Vešeta“ (vad. S. Sargautas)

Išsami informacija ir registracijos anketa – nuskenavus QR kodą.

PROJEKTAS IŠ DALIES FINANSUOJAMAS:

PARTNERIAI IR RĖMĖJAI:

Italijos lietuvių bendruomenės suvažiavimo veiklas dalinai finansuoja Lietuvių fondas, Užsienio reikalų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Kazickų fondas.